

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Акула Катерина Юріївна, 1979 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2020 році Запорізький національний університет за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», працює аспіранткою Запорізького національного університету Міністерства освіти і науки України, м. Запоріжжя, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Публічне управління та адміністрування».

Разова спеціалізована вчена рада PhD 7766, утворена наказом Запорізького національного університету Міністерства освіти і науки України, м. Запоріжжя, від «03» лютого 2025 року № 46, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

Бікулова Даміра Тагіровича, доктора наук з державного управління, професора, завідувача кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності факультету менеджменту Запорізького національного університету.

Рецензентів:

Ажажі Марини Андріївни, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри управління та адміністрування Інженерного навчально-наукового інституту Запорізького національного університету;

Заїки Олени Вікторівни, кандидата наук з державного управління, доцента, доцента кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи Запорізького національного університету.

Офіційних опонентів:

Баштанника Віталія Володимировича, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;

Бондарчук Наталії Володимирівни, доктора наук з державного управління, професора, завідувачки кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

на засіданні «12» березня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» Акулі Катерині Юріївні, на підставі публічного захисту дисертації «Участь громади в муніципальному управлінні» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Дисертацію виконано у Запорізькому національному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Запоріжжя.

Науковий керівник Бутченко Тарас Іванович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою. Дисертація містить науково обґрунтовані результати досліджень здобувачки у сфері муніципального управління, які мають наукове значення для розвитку галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», що відповідає пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами)).

Здобувачка має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 статей, 4 – у спеціалізованих фахових виданнях України, 1 стаття опублікована у міжнародному науковому періодичному виданні з наряду підготовки дисертаційного дослідження, що відповідає вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії) (зазначити наукові публікації):

1. Акула К.Ю. Міжнародний механізм нормативно-правового забезпечення участі громади у муніципальному управлінні. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2023. №5 (71). С. 7-15.

2. Акула К.Ю. Концептуальні засади визначення понять «громада» та «муніципальне управління». *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2023. Випуск 38. С. 150-156.

3. Акула К.Ю. Партисипативне муніципальне управління: імплементація досвіду ФРН в Україні. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування / Херсонський державний аграрно-економічний університет*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 2. С. 3-12.

4. Акула К.Ю. Місцевий референдум як форма участі громади у муніципальному управлінні. *Регіональне управління та місцеве самоврядування*. 2024. №1 (40). С.84-91.

5. Akula K. Municipal governance in Germany: Practice Recommendations for Ukraine. *Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej, Częstochowa*. 2024. Nr. 1 (62). P. 136-143.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Бікулов Дамір Тагірович, доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності факультету менеджменту Запорізького національного університету – оцінка позитивна без зауважень.

Рецензент – Ажажа Марина Андріївна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління та адміністрування Інженерного навчально-наукового інституту Запорізького національного університету – оцінка позитивна із зауваженнями, які не знижують науково-практичне значення роботи.

1. У розробленій автором схемі сучасної інституціональної моделі участі громади у муніципальному управлінні в Україні (с.68) є представленим блок індикаторів успішності системи муніципального управління, який включає рівень задоволеності громадян, оцінку ефективності прийнятих рішень та розвиток громадянського суспільства. На нашу думку, потребує додаткового пояснення питання щодо того, за якими критеріями та методиками мають оцінюватись зазначені показники, зокрема ефективності та успішності.

2. У створеній автором порівняльній схемі інституціональних засад участі громади в муніципальному управлінні (с.77) розглянуті системи України та ФРН. На нашу думку, доцільним було б обґрунтувати, чому саме автор звертається до досвіду цієї країни у своїй дисертаційній роботі.

3. У підрозділі 3.1 автор розглядає соціальну рекогносцировку громади як підґрунтя удосконалення її участі в муніципальному управлінні (с. 123-141), зокрема через створення її профілю та паспорта. Як ви вважаєте, чи достатнім для оцінки реального потенціалу є врахування її об'єктивних показників (чисельність населення, рівень освіти мешканців громади тощо), чи також мають значення суб'єктивні складові – рівень активності її членів, готовності до участі у житті громади тощо.

Рецензент – Заїка Олена Вікторівна, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи Запорізького національного університету – оцінка позитивна із зауваженнями, які не знижують науково-практичне значення роботи.

1. У першому розділі роботи у дефініції муніципального управління (с. 47) автором зазначено, що муніципальне управління визначено як закріплену законодавством практику

реалізації місцевою владою покладених на неї зобов'язань щодо керування територією, яка проводиться у співпраці з громадою та реалізує суб'єкт-суб'єктні відносини. У зв'язку з цим виникає питання – а якими є критерії саме ефективної та результативної співпраці та інструментів її вимірювання.

2. У другому розділі автор розглядає різні моделі місцевого самоврядування та зокрема торкається питань фінансових гарантій муніципального управління та бюджету участі (с.108-109). Досвід якої країни, на вашу думку, було б доцільно імплементувати в Україні у цьому питанні.

3. У 3 розділі роботи (зокрема с.146, с.177) автор торкається питання довіри до місцевої влади та зазначає, що довіра до органів місцевої влади у порівнянні з органами державної влади в Україні є достатньо високою, що визначається ним як потенціал до розвитку, який потребує актуалізації. Але разом з цим, за результатами авторського дослідження зазначено, що довіра до місцевої влади не є скоріше помірною. Було б цікаво почути думку автора щодо того, у який спосіб можна збільшити рівень довіри громади до місцевої влади в Україні.

Опонент – Баштанник Віталій Володимирович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» – оцінка позитивна із зауваженнями, які не знижують науково-практичне значення роботи.

1. У змісті роботи автором широко представлений аналіз системи муніципального управління ФРН, а у розділі 3.3 запропоновано імплементацию форми ОСН – verein (с.164-175). Чи дійсно можливим є перенесення практик ФРН в Україну, враховуючи той факт, що ФРН має федеративний устрій, а Україна – унітарна держава?

2. У другому розділі роботи, при аналізі механізмів участі громади згадані інструменти цифровізації суспільства та електронні платформи, які дозволяють суттєво розширити можливості участі членів громади в муніципальному управлінні шляхом представлення їм можливостей дистанційної участі. На нашу думку, зміст роботи суттєво б збагатив аналіз феномену України, адже в умовах ведення на її території бойових дій, в країні активно продовжується процес цифровізації.

3. В третьому розділі роботи зазначені результати авторського дослідження, респондентами в якому виступали експерти м. Запоріжжя (с. 139-140, с. 160, с. 173). Чи вважає автор, що його результати можуть бути використані всіма громадами в Україні, чи тільки прифронтовими, адже специфіка життя громади в ситуації повномасштабного вторгнення та близькості до лінії бойових дій обумовлює і соціальну активність її членів?

Опонент – Бондарчук Наталія Володимирівна, доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Дніпровського державного аграрно-економічного університету – оцінка позитивна із зауваженнями, які не знижують науково-практичне значення роботи.

1. В тексті дослідження автор зазначає як один з базових принципів, на яких ґрунтується муніципальне управління принцип субсидіарності (с.46, с.59, с.69, с.77 тощо). Розширення переліку принципів, на яких базується муніципальне управління, збагатило б зміст роботи. Бажаним було б обґрунтування таких принципів як системність, верховенство права, народовладдя тощо та специфіку їх реалізації при залученні громади до муніципального управління.

2. У дисертаційній роботі (с.98-120) автор акцентує увагу на механізмах прямої участі громади у сучасному муніципальному управлінні, але на нашу думку, більшого розкриття потребує процес цифровізації даної сфери та її впровадження в Україні, особливо з урахуванням того факту, що Україна є одним з флагманів серед європейських країн у цифровізації взаємодії громадянина та держави.

3. В роботі зазначені інноваційні інструменти самоорганізації громади як учасника муніципального управління (с.161-175), автор детально та послідовно розкриває їх зміст, але тяжіє більш до позитивного образу їх впровадження. Доцільним було б розглянути додатково складнощі та можливі препони у їх впровадженні в Україні.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада PhD 7766 присуджує Акулі Катерині Юріївні ступінь доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Дамір БІКУЛОВ